

CZY Z OBOZU DA SIĘ WYJŚĆ? KZ-SYNDROM, TRAUMA ORAZ PROBLEM POSTPAMIĘCI NA PRZYKŁADZIE POWOJENNYCH RELACJI KL AUSCHWITZ¹

MAGDALENA GARDIAS

IS IT POSSIBLE TO LEAVE THE CONCENTRATION CAMP? KZ-SYNDROM, TRAUMA AND THE PROBLEM OF POSTMEMORY ON THE EXAMPLE OF POST-WAR TEXTS OF KL AUSCHWITZ

ABSTRACT *The article focuses on the problem of KZ-syndrome and the way it was formulated in the post-war texts of former prisoners of concentration camp Auschwitz, which were published or still not, from archives located, among others in Oświęcim, Terezin, Prague or Lublin. The article was concern only on Czech and Polish texts, which I currently deal with. The side aspect of the work is the problem of trauma and of post-memory, difficult past inherited from former prisoners of the KL Auschwitz by the second and next generations. This article is a review, and main purpose is to discover the value of these texts still enclosed in the archival space and also see for special status of authors of these texts.*

KEY WORDS *KZ-syndrome, trauma, post-memory, KL Auschwitz, post-camp reports, camp texts*

ABSTRAKT *Artykuł skupia się głównie na pojęciu KZ-syndromu oraz sposobie jego ujęcia w powojennych relacjach byłych więźniów KL Auschwitz, ze zbiorów wydanych oraz przechowywanych w różnych archiwach, znajdujących się m.in. w Oświęcimiu, Terezynie,*

---

1 Przygotowanie i wydanie publikacji było możliwe dzięki specjalnemu wsparciu na konkretne badania uniwersyteckie udzielone przez Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu Republiki Czeskiej Uniwersytetowi Palackiego w Olomuńcu (IGA_FF_2023_018).

Pradze czy Lublinie. Materiał użyty w tym artykule dotyczy wyłącznie tekstów pisanych oryginalnie w języku czeskim lub polskim, którymi zajmuję się naukowo. Poboczny aspekt pracy stanowi problem traumy pojawiającej się w tekstach obozowych (byłych więźniów i ich rodzin) oraz postpamięci, dziedziczonej po byłych więźniach obozu KL Auschwitz przez drugie i kolejne pokolenia. Artykuł ten ma charakter przeglądowy, a jego głównym celem jest odkrywanie wartości tekstów wciąż zamkniętych w archiwalnej przestrzeni.

SŁOWA KLUCZOWE KZ-syndrom, trauma, postpamięć, KL Auschwitz, poobozowe relacje, teksty obozowe

CONTACT Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc; gardiasmagdalena@gmail.com